

ПОСЛАНИЕТО НА ЛИРИЧНИЯ ГЕРОЙ (ПЛАН-ТЕЗИС)

I. УВОД

Стихотворението „На прощаване“ е въздействаща лирична изповед на героя. Най-съкровеният изповеден миг от вътрешния монолог на лиричния АЗ внушава мотивите за прощаването. Те определят и посланието на героя - завета към братята и бъдещите поколения да продължат борбата.

II. ДОКАЗАТЕЛСТВЕНА ЧАСТ

1. Какви са причините, които насочват лиричния герой по пътя на борбата ?

- Младият, непокорен дух на лиричния герой е непримирим към робството и униженията. Той не може да търпи „да гледа турчин че бесней/ над бащино ми огнище“. Обичта му към близките хора и към Отечеството го насочват по пътя на борбата за свобода.

2. Защо героят възприема като реален трагичния изход от борбата?

- Героят осъзнава реалната възможност да загине в боя с поробителя. Предчувствието му е трагично. Обръща се към майката - довереница. Тя единствена може да го разбере и да приеме страданието, причинено от неговата гибел.

3. Какво съдържа заветът на героя?

- Бунтовникът моли своята „майка юнашка“ да разкаже за героичната му смърт на неговите невръстни братя, за да се запомни подвигът и да бъде продължен героичният му път:

да помнят и те да знаят
че и те брат са имали,
но брат им падна, загина
затуй, че клетник не трая
пред турци главя да скланя,
сюрмашко тегло да гледа!

- Героят отправя своето послание към онези, които ще го последват. Да обичат и мразят със същата сила на сърцето, да бъдат като него непокорни и свободолюбиви, да продължат неговото дело:

и дете срещнат душманин
със куршум да го поздравят,
а пък със сабя помилват.

Завещава им своята всеотдайност в борбата. Той вярва, че споменът за саможертвата му ще бъде съхранен в паметта на онези млади български синове, в които гори същият неукротим дух за свобода.

4. Защо лиричният герой рисува във въображението си трагичната картина на своята гибел?

- Нарисуваната във въображението на лиричния герой трагична картина на жертвената гибел дава ясна и реалистична представа за славния, но страшен път, който е избрал. Контрастът „черно-бяло“ в поетичното послание засилва въздействието на въображаемото изживяване на смъртта. То подсилва чувствата на омраза и обич в сърцата на младите, приели завета за борба:

да търсят, мене да помнят,
бяло ми месо по скали,
по скали и по орляци,
черни ми кърви в земята,
в земята, майко, черната.

5. Какво е отношението към поробителя оставено като завет към поколенията от бунтовника?

- Омраза и ненавист към поробителя. Дълбока вяра в силата на приемствения завет: „и кога, майко, пораснат, като брата си ще станат - силно да любят и мразят...“

Волята им за борба срещу поробителя ще насочва и ненавистта срещу него.

Разрушителната стихия в негативното възприятие на глаголната форма „бесней“ изразява ясно и категорично отношение към омразния потисник. Неприемането на действителността - да гледа „турчин че бесней/ над бащино ми огнище“ - мотивира пътя на избора и на борбата: „Аз вече пушка нарамих и на глас тичам народен“.

6. Защо така настойчиво лиричният герой изисква от майката да пожертва синовете си?

- Лиричният герой е осмислил поведението си като необходима саможертва по пътя към свободата. Това е неговият жертвен завет към поколенията и „братя невръстни“. Затова настоява „като брата си да станат“.

7. Защо именно към своите братя отправя борческия си завет младият бунтовник?

- Те са тези, които, осъзнали потребността от свобода, трябва да защитят достойнството на българския дух. Те трябва да изведат до победен край борбата, за да може Отечеството и народът ни да се наредят до другите свободни народи. В това е смисълът на Ботевото поетично послание.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В най-възбуждаващия момент от живота си поетът Христо Ботев се обръща към най-свидните за сърцето му хора. Към тях той отправя своя завет, за да бъде съхранен като важно послание за смелост, сила и победа в една борба на живот и смърт, с една велика цел - свободата на България. С това той остава в съзнанието на потомците си.